

POPIS VZORKU A ZÁKLADNÍ TABULKOVÉ VÝSTUPY VÝZKUMU VYSOKOŠKOLSKY VZDĚLANÝCH MANŽELSKÝCH PÁRŮ

Jedním z podkladů pro tuto studii bylo empirické šetření vysokoškolsky vzdělaných manželských párů. Výzkum řešil problematiku, zařazenou do státního ekonomického výzkumu jako studie k dílčímu úkolu SPEV VI-3/5-3 v roce 1979. Koordinačním pracovištěm úkolu byl Čs. výzkumný ústav práce a sociálních věcí, koordinátorem dr. ing. V. Wynnyczuk, CSc. Apendix I. přináší jednak základní popis zkoumaného souboru, jednak tabulkové výstupy, které doplňují údaje, použité v textu monografie. Zařazujeme sem také šest tabulek z výstupu dílčího úkolu státního výzkumného plánu SPEV VI-3/4-5, koordinovaného tímtéž pracovištěm; koordinátorem tu byl doc. ing. J. Chlumský, CSc. Odpovědným řešitelem obou úkolů byl autor monografie.

POPIS VÝBĚROVÉHO SOUBORU VYSOKOŠKOLSKY VZDĚLANÝCH PÁRŮ

Základní analytickou jednotkou šetření byla jedna manželská dyáda, kde oba partneři měli ukončené vysokoškolské vzdělání, žili ve společné domácnosti a vychovávali alespoň jedno dítě starší tří let. Srovnávací skupinu tvořily obdobné páry vyučených dělníků. V průběhu empirického šetření bylo navštíveno v bytech a dotázáno 350 rodin, 250 rodin vysokoškoláků a 100 rodin dělnických. V každé rodině vypovídali nezávisle na sobě oba manželé; dotázáno bylo tedy celkem 700 respondentů, 500 s vysokoškolským vzděláním a 200 vyučených dělníků a dělnic.

Po vyloučení nevalidních dotazníků a po určité ztrátě, které se nepodařilo zabránit při kódování a převodu složitého a dlouhého dotazníku a baterie testů z podkladů na děrné štítky a z děrných štítků do paměti počítače, získali jsme použitelné informace o souboru 658 respondentů v 329 rodinných párech.

Tabulka 6. Základní popis souboru podle pohlaví a sociální skupiny

	mužů	žen	celkem	rodin
vysokoškoláků	237	237	474	237
dělníků	92	92	184	92
celkem	329	329	658	329

VĚK RESPONDENTŮ

Už z definice souboru (rodiny alespoň s jedním dítětem nad 3 roky věku a ve věku hospodářské závislosti) vyplynulo určité soustředění souboru kolem rodin ve střední fázi rodinného cyklu, jak bylo záměrem výzkumu.

Tabulka 7. Průměrný věk respondentů podle pohlaví a sociální skupiny

	muži	ženy	celek	rozdíl M-Ž
vysokoškoláci	35,1	32,9	34,0	2,2
dělníci	33,3	30,6	31,9	2,7
celek	34,7	32,4	33,5	2,3

Průměrný věk respondenta je tedy 33,5 roku; vysokoškoláci, protože se později vdávají a žení, jsou také o něco starší a je u nich menší rozdíl mezi věkem muže a ženy. I když posunutí průměru věku dělníků a vysokoškoláků zvětšuje rozptyl, 72 % z mužů v souboru je ve věku mezi 30 a 40 lety a 75 % žen v souboru mezi 27 a 38 lety.

PRŮMĚRNÝ VĚK SŇATKU

v souboru odpovídá u mužů i u žen v obou soc. skupinách standardům v naší populaci.

Tabulka 8. Průměrný věk sňatku respondentů podle pohlaví a sociální skupiny

	muži	ženy
vysokoškoláci	24,8	22,5
dělníci	23,3	20,6
celek	24,4	22,1

PRŮMĚRNÁ DÉLKA MANŽELSTVÍ

je ve zkoumaném souboru u vysokoškoláků 10,3 roky a u dělníků 10 let. Jen 7 rodin bylo mladších než 4 roky a 20 starších než 15 let. Výzkum tedy postihl rodiny střední vývojové fáze, na které byl zaměřen.

POČET DĚTÍ V RODINĚ

Šetření se týkalo rodin, kde je alespoň jedno závislé dítě. Nejčastěji, jak to odpovídá poměrům v populaci, jsme narazili na rodiny se dvěma dětmi. Průměr na rodinu byl 1,7 (1,6 u vysokoškoláků, 1,9 u dělníků). Dělníci měli častěji tři děti, vysokoškoláci jedno.

Tabulky 9. Rodiny podle počtu dětí a sociální skupiny

počet dětí	1	2	3
vysokoškoláci	90	132	11
dělníci	26	43	15
soubor	116	175	26

Tabulka 10. Rodiny vysokoškoláků a dělníků podle počtu dětí v %

počet dětí	1	2	3	celkem
vysokoškoláci	38,1	55,9	4,7	100 %
dělníci	31,0	51,2	17,9	100 %
celek	36,3	54,7	8,1	100 %

U tří rodin (0,9 % ze souboru) jsme nezjistili počet dětí.

PRŮMĚRNÝ VĚK DĚTÍ

Tabulka 11. Průměrný věk dětí podle pořadí a sociální skupiny

pořadí narození	1	2	3
vysokoškoláci	8,7	6,1	4,5 let
dělníci	8,7	6,3	5,0 let
celek	8,7	6,2	4,8 let

ÚROVEŇ BYDLENÍ

je ve zkoumaném souboru poměrně vysoká, i tu však vybraný vzorek odráží věrně trendy a skutečnosti, známé ze sčítání pro obě sledované skupiny: intelektuálové bydlí v modernějších, o něco lépe vybavených bytech; rozdíly však nejsou podstatné.

Tabulka 12. Kategorie bytu podle sociální skupiny

	1	2	3	4	celkem	
vysokoškoláci	84,3 ⁺	11,1	2,1	1,3	100 %	1,2
dělníci	66,7	20,2 ⁺⁺	4,8	4,8	100 %	1,4

Tabulka 13. Počet obytných místností podle sociální skupiny

	1	2	3	4	5		
vysokoškoláci	2,1	22,1	55,7 ⁺	15,7	2,1	1,3	100 %
dělníci	6,0 ⁺	32,1 ⁺	40,5	10,7	8,3	0,0	100 %

Dělnické rodiny výrazně častěji stavěly anebo staví své bydlení svépomocí:

Tabulka 14. Podíl stavby svépomocí podle sociální skupiny

vysokoškoláci	12,7 %
dělníci	31,0 % ⁺⁺⁺

Domácnosti intelektuálů jsou častěji vybaveny autem, ve vybavení automatickou pračkou není rozdíl.

Tabulka 15. Vybavenost autem a pračkou podle sociální skupiny

	auto	pračka
vysokoškoláci	72,5 % ⁺⁺	37,3 %
dělníci	47,6 %	35,7 %

HRUBÝ MĚSÍČNÍ PŘÍJEM

byl také zjišťován pouze dotazem u respondentů a musíme proto údaj o jeho výši brát s přiměřenou rezervou. Vzájemné relace i absolutní výše průměrů však až překvapivě věrně odpovídají hodnotám, zjištěným přímým sledováním zaměstnavatele, které dělá mikrocensus.

Tabulka 16. Průměrný měsíční příjem podle pohlaví a sociální skupiny v Kčs

	muži	ženy	rodina celkem
vysokoškoláci	3 323	2 611	5 334
dělníci	2 810	1 656	4 466

DALŠÍ ÚDAJE

Vedle povolání zjišťovali jsme některé okolnosti kolem pracovní sféry, které mohly být uvažovány jako ovlivňující činitele vnitřní dělby práce v rodině.

Tabulka 17. Postgraduální studium (studium při zaměstnání) podle sociální skupiny a pohlaví

	muži	ženy	celek
vysokoškoláci	55,1 % ⁺	43,6 % ⁺	48,8 %
dělníci	16,7 %	10,7 %	13,7 %

Tabulka 18. Podíl žen, zaměstnaných na zkrácený úvazek podle sociální skupiny

vysokoškolačky	3,0 %
dělnice	26,5 % ⁺⁺⁺⁺

Ženy v rodinách vysokoškoláků tedy téměř stejně často studují při zaměstnání jako jejich muži, výrazně častěji než ženy v dělnických rodinách, na zkrácený úvazek však pracují téměř výhradně jen ženy z rodin dělnických.

Tabulka 19. Podíl vedoucího postavení v práci (alespoň jeden podřízený) podle pohlaví a soc. skupiny

	muži	ženy
vysokoškoláci	34,5 %	15,7 %
dělníci	28,6 %	11,9 %

Tabulka 20. Podíl respondentů ve funkci (v jakékoli společenské organizaci) podle pohlaví a sociální skupiny

	muži	ženy
vysokoškoláci	43,6 %	33,1 %
dělníci	53,6 %	32,1 %

VYBRANÉ TABULKOVÉ VÝSTUPY Z VÝZKUMU

Následujících 16 tabulek přináší vybrané třídění, jež ukazují distribuci odpovědí ve vysokoškolsky vzdělaných párech a v párech vyučených na některé otázky, kladené při šetření. Tam, kde byla kladena tatáž otázka mužům i ženě a rozdíly v odpovědích nebyly statisticky významné, byla distribuce zjišťována v souboru všech 656 dotázaných; tam, kde byly zjištěny rozdíly, tvoří základ pro výpočet relativních četností příslušný podsoubor. Velikost jednotlivých podsouborů (n) je udána v tabulce 6. Podsoubor vysokoškolsky vzdělaných párů je označován zkratkou VŠ, podsoubor vyučených zkratkou Vy. Hladina významnosti odchylky zjištěné od očekávané četnosti je označována

- **** je-li větší než .001;
- *** je-li větší než .005;
- ** je-li větší než .01;
- * je-li větší než .05.

*Tabulka 21. Ideální dělba práce podle názoru mužů
V ideálním případě, kdyby neexistovaly žádné věčné a finanční překážky, kdo by se měl správně starat
o různé nezbytnosti hladkého chodu domácnosti?*

měl by to dělat		muž	na půl	žena	služby zařídít:		
					muž	žena	
malování bytu	VŠ	21	6+	5	61	8	100 %
	Vy	28	17+++	—	48	7	100 %
nákup	VŠ	—	42	41	1	16	100 %
	Vy	—	48	39	—	13	100 %
každodenní vaření	VŠ	—	42++	52	—	6	100 %
	Vy	—	—	74++	—	9	100 %
umývání nádobí	VŠ	5	47	44	1	4	100 %
	Vy	—	63+	33	—	4	100 %
nedělní oběd	VŠ	2	44++	45	5	4	100 %
	Vy	—	23	71+++	4	3	100 %
praní ložního prádla	VŠ	2	21	29	4	44+	100 %
	Vy	1	18	41+++	6	25	100 %
malé domácí opravy	VŠ	81	3	5	9	1	100 %
	Vy	90	1	3	5	—	100 %
jednání s úřady	VŠ	42	48	2	7	1	100 %
	Vy	47	41	4	7	1	100 %
praní pánských košil	VŠ	9	29++	43	3	16	100 %
	Vy	2	6	76++++	3	13	100 %
pravidelný úklid	VŠ	0	45	46	1	8	100 %
	Vy	1	55	39	1	4	100 %
velký úklid	VŠ	1	41	36+++	1	20	100 %
	Vy	3	71++++	9	6	11	100 %
dětské prádlo	VŠ	2	36++	52	—	10	100 %
	Vy	1	12	80+++	—	7	100 %
zařizování oprav	VŠ	33	7	1	59	2	100 %
	Vy	40	7	—	52	2	100 %

*Tabulka 22. Ideální dělba práce podle názoru žen
V ideálním případě, kdyby neexistovaly žádné věcné a finanční překážky, kdo by se měl správně starat
o různé nezbytnosti hladkého chodu domácnosti?*

měl by dělat		muž	na půl	žena	služby zařadit		
					muž	žena	
malování bytu	VŠ	20	9	6	57	8	100 %
	Vy	21	25+++	—	48	6	100 %
nákup	VŠ	1	43	42	0	13++	100 %
	Vy	1	65++	31	0	3	100 %
každodenní vaření	VŠ	1	50+	46	0	4	100 %
	Vy	1	31	62++	1	4	100 %
umývání nádobí	VŠ	6	53	40++	0	1	100 %
	Vy	4	72+	23	0	1	100 %
nedělní oběd	VŠ	3	47	45	2	4	100 %
	Vy	4	34	58+	1	2	100 %
ložní prádlo	VŠ	1	28	31	10+	30+	100 %
	Vy	0	30	40++	4	20	100 %
malé domácí opravy	VŠ	77	6	7	10	0	100 %
	Vy	80	13++	1	6	0	100 %
jednání s úřady	VŠ	37	50	0	13	1	100 %
	Vy	40	43	2	15	0	100 %
pravidelný úklid	VŠ	0	49	44	0	6	100 %
	Vy	1	54	44	0	1	100 %
velký úklid	VŠ	1	47	30+++	3	19+	100 %
	Vy	0	88++++	4	1	6	100 %
praní dětského prádla	VŠ	2	38+++	54	0	6	100 %
	Vy	0	12	85+++	0	3	100 %
zařizování oprav	VŠ	35	12	2	50	2	100 %
	Vy	44	9	0	44	3	100 %

Tabulka 23. Dynamika dělby práce v domácnosti
Ve srovnání s prvním rokem manželství se

	VŠ	Vy
– podíl domácích prací mezi mužem a ženou nezměnil	38	28
– na ženu postupně připadlo více práce	39	52
– na muže postupně připadlo více práce	12	10
– vývoj nešel jedním směrem	11	10
	100 %	100 %

Tabulka 24. Dohoda o dělbě práce

Dohodli jste se, než jste se brali, na tom, jaká bude u vás dělba práce v domácnosti?

	VŠ	Vy
– nemluvili jsme o tom, ale zdá se, že jsme měli stejný názor	53	60
– mluvili jsme o tom a shodli se na společném stanovisku	17	10
– mluvili, ale zůstal určitý rozdíl v názorech, o kterém jsme byli přesvědčeni, že se časem upraví	15	20
– nemluvili, a jak se ukázalo, měli jsme odlišné názory	15	10
	100 %	400 %

Tabulka 25. Spokojenost s dělbou práce v domácnosti
Jak jste spokojen(a) s dělbou práce ve vaší domácnosti?

	VŠ		děl.		celek	
	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy
– spokojen(a)	41	22	38	28	40	23
– s něčím spokojen(a), s něčím ne	38	58	49	53	41	57
– nespokojen(a): myslím, že bych měl(a) dělat víc	20+++	2	13++	3	18+++	2
– nespokojen(a): myslím, že by manžel(ka) měl(a) dělat víc	1	18++	0	16++	1	18+++
	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

*Tabulka 26. Užívání auta
Kdo častěji používá vůz bez přítomnosti druhého?*

	VŠ	děl.
– více než 90 % jízdy muž	48	74****
– 60–90 % muž, zbytek žena	26	20
– oba asi stejně	18***	6
– 60–90 % žena, zbytek muž	5	0
– více než 90 % jízdy žena	3	0
	100 %	100 %

Tabulka 27. Podíl péče o dítě podle socioprofesionálních skupin a věku dítěte (v % z řádků u každé věkové skupiny)

		otec	oba stejně	matka	otec	oba stejně	matka	otec	oba stejně	matka
		1 rok			3 roky			7 let		
dával jíst	VŠ	1	8	91	2	26	71	1	28	72**
	Vy	0	13	87	0	26	74	3	39+	58
koupal	VŠ	9	15	75	16**	26	58	2	40	58
	Vy	7	9	83	4	22	73**	2	43	56
chodil na procházku	VŠ	10	36	54	10	61	27	24+	63	14
	Vy	5	46	49	7	59	35	15	76+	9
ukládal ke spánku	VŠ	7+	25	68	11+	32	58	7	38	54
	Vy	1	20	79+	6	33	61	6	42	52
hrál si s ním, četl, vyprávěl	VŠ	7	54	40	18	43	39	22+	51	27
	Vy	3	65	32	12	46	42	15	48	37+
opatroval v nemoci	VŠ	1	16	83	2	20	78	1	23	77
	Vy	0	20	80	1	22	77	3	22	75
vypravoval do školy	VŠ							10	15	75
	Vy							7	21	71
očekával ze školy	VŠ							7	28	65
	Vy							12	37	51
pomáhal s učením	VŠ							14	38	48+
	Vy							15	50+	35

**Tabulka 28. Podíl rodičů na získání vybraných dovedností
Kdo učil vaše první dítě**

		otec	oba	matka	naučilo se jinak	neumí	
bruslit	VŠ	29	24 ⁺⁺	10	7	30	100 %
	Vy	43+	6	7	11	33	100 %
jezdit na kole	VŠ	40	17	2	14	26	100 %
	Vy	35	23	4	20	17	100 %
plavat	VŠ	23	33 ⁺	6	14	24	100 %
	Vy	33 ⁺	19	4	22	22	100 %
lyžovat	VŠ	30	30 ⁺⁺	8	4	27	100 %
	Vy	33	9	2	15 ⁺	41 ⁺⁺	100 %
hrát kopanou	VŠ	34	2	0	15	49	100 %
	Vy	27	3	2	25	42	100 %
chodit do pří- rody	VŠ	15	72	4	3	5	100 %
	Vy	13	67	6	8	6	100 %
přišít knoflík	VŠ	1	2	41	19	37	100 %
	Vy	1	4	46	12	36	100 %
uvařit polévku	VŠ	2	2	27	2	66	100 %
	Vy	1	3	29	1	66	100 %
hrát	VŠ	28	5	0	6	61	100 %
	Vy	22	1	0	7	69	100 %

*Tabulka 29. Podíl rodičů na kontrole a vedení dětí
Kdo vašemu prvnímú dítěti*

		otec	oba	matka	někdo jiný	nikdo	
kontroluje žák. knížku	VŠ	3	55	11	0	31	100 %
	Vy	3	57	15	0	25	100 %
povoluje, zda může do kina	VŠ	3	57	7	0	33	100 %
	Vy	7	57	10	0	25	100 %
podal zákł. sex. poučení	VŠ	7	11	27	0	55	100 %
	Vy	4	14	15	6	62	100 %
ukládá častěji tresty	VŠ	27	34	30	0	9	100 %
	Vy	31	28	33	0	8	100 %
dá pohlevek, plácne	VŠ	27	36	31	0	6	100 %
	Vy	23	41	34	0	1	100 %
chodí na schůzky rodičovského sdružení	VŠ	13	35	33	0	18	100 %
	Vy	17	33	39	0	12	100 %
povoluje divání na televizi	VŠ	7	71	8	0	14	100 %
	Vy	9	75	14	0	3	100 %

*Tabulka 30. Autorita u dětí
Kdo má ve vaší rodině u prvnímú dítěte větší autoritu?*

	podle muže		podle ženy	
	VŠ	Vy	VŠ	Vy
— rozhodně otec	14	33 ⁺⁺	16	36 ⁺⁺
— spíše otec	61 ⁺	43	52 ⁺⁺	34
— spíše matka	20	17	29	22
— rozhodně matka	3	3	2	5
— jiná osoba	2	4	1	3
	100 %	100 %	100 %	100 %

Tabulka 31. Sebeocení v rodičovské roli
Myslte si, že jste takový otec/matka, jakým byste si přál/a být?

	otcové		matky	
	VŠ	Vy	VŠ	Vy
– většinou ano	9	20 ⁺⁺	18	21
– jak kdy, ale spíše ano	69	59	62	61
– jak kdy, ale spíše ne	20	17	18	17
– většinou ne	2	4	2	1
	100 %	100 %	100 %	100 %

Tabulka 32. Ocenění partnera v rodičovské roli
Jaký rodič je podle vašeho názoru váš manželský partner?

	(o matkách)		(o otcích)	
	VŠ	Vy	VŠ	Vy
– výborný, nadprůměrný	10	13	7	6
– velmi dobrý	54 ⁺⁺	42	41 ⁺	27
– dobrý, přiměřený	29	36	42	44
– mohl by být lepší	7	8	10	23 ⁺⁺
– není dobrý	0	1	0	0
	100 %	100 %	100 %	100 %

Tabulka 33. Spokojenost s manželskými vztahy

Máte někdy pocit, že jste si vzal(a) toho nepravého?

(podíl odpovědí: dosti často + občas mám)

	muži	ženy
vysokoškoláci	17 %	19 %
dělníci	22 %	36 %

Myslte si, že vám váš partner věnuje tolik péče a pozornosti, kolik by bylo na místě?

(podíl negativních odpovědí)

	muži	ženy
vysokoškoláci	16 %	37 % ⁺⁺⁺
dělníci	22 % ⁺⁺	38 % ⁺⁺⁺

Myslte si, že jste se odávala (ženil) brzy/včas/pozdě?

(podíl odpovědí „brzy“)

	muži	ženy
vysokoškoláci	27 %	17 %
dělníci	30 % ⁺⁺⁺	39 % ⁺⁺⁺⁺

Pomáhá vám dnes manžel (ka) tolik, kolik jste od ní očekával (a) ?
(podíl záporných odpovědí)

	muži	ženy
vysokoškoláci	12 %	39 %+++
dělníci	10 %	36 %+++

Tabulka 34. Sebehodnocení v manželství
Myslíte si, že jste takový manžel (ka), jak byste si přál (a) být ?
(podíl negativních odpovědí)

	muži	ženy
vysokoškoláci	26 %	32 %
dělníci	21 %	25 %

Tabulka 35. Kompatibilita ženských rolí
Jak je obtížné podle Vašeho názoru a zkušeností pro ženu zvládnout spojení povinností matky a zaměstnané ženy ?

(Podíl odpovědí „krajně obtížné“ a „velmi obtížné“)

	názor mužů	názor žen
vysokoškoláci	66 %++	45 %
dělníci	43 %	37 %

Tabulka 36. Problémy muže v dvoukariérovém manželství
Jak je obtížné podle vašeho názoru a zkušeností pro muže mít ženu v náročném povolání a malé děti ?
(Podíl odpovědí „Krajně obtížné“ a „velmi obtížné“)

	názor mužů	názor žen
vysokoškoláci	63 %+	48 %
dělníci	51 %	31 %

ZÁKLADNÍ TABULKOVÝ VÝSTUP Z VÝZKUMU VARIABILITY RODINNÉHO CHOVÁNÍ V ZÁVISLOSTI NA SOCIOPROFESIONÁLNÍM ZAŘAZENÍ

Výzkum variability rodinného chování v závislosti na socioprofesionálním zařazení analyzoval mikrocensová data u šesti vybraných povolání: lékařů, učitelů, soustružníků inženýrů, prodavačů, soustružníků a zemědělců v rostlinné výrobě.

Zpracovávaný soubor byl dvouprocentním výběrem z těchto povolání a sestával celkem z 18 928 osob.

Tabulka 37. Podíl svobodných v šesti vybraných povoláních podle pohlaví a věkových skupin (v %)

Podíl	země- dělci	soustruž- níci	pro- davači	inže- nýři	učitelé	lékaři
z celku	16,4	31,8	17,8	14,1	12,7	10,6
z mužů	28,0	33,0	12,0	11,6	7,9	6,8
z žen	10,2	28,5	18,7	29,7	14,8	16,6
z 30–39letých mužů	28,9	6,7	4,8	5,3	3,8	5,5
z 30–39letých žen	3,4	9,5	2,1	19,2	7,0	12,8
z 40–49 letých mužů	18,8	4,4	3,3	2,1	1,5	4,0
z 40–49 letých žen	3,9	10,4	2,3	7,1	8,9	6,4

Tabulka 38. Podíl bez závislých dětí v šesti vybraných povoláních podle pohlaví a věkových skupin (v %)

Podíl	země- dělci	soustruž- níci	pro- davači	inže- nýři	učitelé	lékaři
z celku	39,0	36,6	35,9	30,9	27,7	30,8
z mužů	47,0	37,4	36,8	29,2	28,1	28,0
z žen	34,7	34,4	35,8	41,6	27,5	34,8
z 30–39letých mužů	30,6	14,6	15,2	16,5	9,0	24,8
z 30–39letých žen	7,9	13,0	8,9	25,0	12,6	25,7
z 40–49letých mužů	33,2	28,9	24,6	15,3	13,8	20,5
z 40–49letých žen	28,4	42,4	38,5	28,6	26,9	21,3

Tabulka 39. Průměrný počet závislých dětí v šesti vybraných povoláních podle pohlaví a věkových skupin

Počet dětí	země- dělci	soustruž- níci	pro- davači	inže- nýři	učitelé	lékaři
v celku	1,31	1,11	1,07	1,11	1,23	1,14
u mužů	1,13	1,12	1,07	1,16	1,29	1,26
u žen	1,40	1,09	1,07	0,81	1,21	0,97
u 30–39letých mužů	1,91	1,76	1,55	1,42	1,63	1,28
u 30–39letých žen	2,35	1,78	1,79	1,17	1,61	1,21
u 40–49letých mužů	1,44	1,39	1,37	1,49	1,66	1,45
u 40–49letých žen	1,36	0,87	0,92	1,29	1,29	1,28

Tabulka 40. Podíl rodin se třemi a více závislými dětmi v šesti vybraných povoláních podle pohlaví a věkových skupin (v %)

Počet rodin	země- dělci	soustruž- níci	pro- davači	inže- nýři	učitelé	lékaři
v celku	16,3	9,0	7,0	5,5	7,1	5,4
u mužů	13,5	8,9	6,9	5,9	8,8	6,9
u žen	17,8	8,2	7,1	3,2	6,4	3,1
u 30–39letých mužů	31,8	19,6	11,7	7,3	10,8	6,4
u 30–39letých žen	40,3	22,3	19,2	9,6	4,0	4,6
u 40–49letých mužů	18,4	15,6	12,8	9,7	14,1	9,8
u 40–49letých žen	16,2	4,8	5,1	7,1	10,0	6,4

Tabulka 41. Podíl prošlých rozvodem v šesti vybraných povoláních podle pohlaví a věkových skupin (v %)

Podíl	země- dělci	soustruž- níci	pro- davači	inže- nýři	učitelé	lékaři
z mužů vcelku	3,5	4,3	11,5	7,7	5,2	14,5
z žen vcelku	3,6	6,4	8,5	8,1	6,5	11,4
z 30–39letých mužů	2,1	6,7	7,6	7,1	4,9	7,3
z 30–39letých žen	3,2	8,1	11,6	15,4	6,9	11,1
z 40–49letých mužů	4,8	9,5	12,9	13,2	5,6	19,9
z 40–49letých žen	3,9	12,0	12,9	21,4	11,1	25,5

Tabulka 42. Průměrný věk sňatku v šesti vybraných povoláních podle pohlaví a věkových skupin

Věková skupina	země- dělci	soustruž- níci	pro- davači	inže- nýři	učitelé	lékaři
20–29 muži	24,5	23,5	24,3	25,2	24,5	25,2
ženy	20,8	21,2	21,0	24,8	22,8	24,7
30–39 muži	28,5	25,6	25,8	26,6	25,9	26,9
ženy	21,9	23,3	22,0	26,6	23,7	26,8
40–49 muži	30,6	27,3	28,3	29,2	27,6	30,2
ženy	24,0	26,5	24,2	30,5	27,4	30,2
50–59 muži	31,1	29,4	31,3	31,2	30,8	33,2
ženy	26,2	29,4	27,9	–	32,0	36,9